

InnoSchool – Innovative School Concept for the Future

InnoSchool: The Innovative School Concept for the Future on tieteenalojen rajat ylittävä, kansainvälinen konsortiohanke, joka tutkii ja kehittää tulevaisuuden koulua kasvatustieteiden, arkkitehtuurin, mediapedagogiikan ja liiketaloustieteiden teorioita ja näkökulmia yhdistäen. Konsortiohankkeen kokonaiskesto on neljä vuotta (2007–2010). Ensimmäisessä vaiheessa (1.1.2007–31.8.2008) hanke tuotti teoreettiset perusteet ja empiirisen tutkimustiedon, joiden pohjalta toisessa vaiheessa (1.9.2008–31.12.2010) kehitetään tulevaisuuden koulukonseptia.

InnoSchool-konsortiohankkeen johtaja on professori Riitta Smeds, Aalto-yliopisto / SimLab. Konsortioon kuuluu seuraavat neljä projektia, jotka yhteistyössä tutkivat kouluja, oppimista sekä oppimisen ympäristöjä ja palveluita.

1. InnoArch: Places and Spaces for Learning

- TkT Aija Staffans, Aalto-yliopisto / Arkkitehtuuri / Yhdyskuntasuunnittelu / YKSLab
- arkkitehtuuri ja yhdyskuntasuunnittelu: tilojen ja alueen merkitys ja suunnittelu oppimisen kannalta;

2. InnoEdu: Education with Innovation

- Prof. Leena Krokfors, Helsingin yliopisto / Kasvatustiede / opettajankoulutus
- kasvatustiede: opetuksen, opiskelun, oppimisen ja viestinnän prosessit tulevaisuuden koulussa;

3. InnoPlay: Innovative Playful Learning Environments

- Prof. Heli Ruokamo, Lapin yliopisto / Kasvatustiede / Mediapedagogiikkakeskus
- mediakasvatus: leikillisten oppimisympäristöjen tutkimus;

4. InnoServe: Service Innovations for the Future School

- Prof. Riitta Smeds, Aalto-yliopisto / Tuotantotalous / Liiketoimintaverkostot / SimLab
- liiketaloustiede: palveluinnovaatioiden tutkimus, koulu ja opetus palveluna

InnoSchool-hankkeen kansainväliset yhteistyökumppanit ovat:

- University of California, Santa Barbara, ja esimerkkikoulu Mesa Union School
- Stanford University, Stanford Center of Innovations in Learning SCIL ja PBL Laboratory

InnoSchool-hankkeen partnerit ovat:

- Kunnat: Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki ja Rovaniemen kaupunki;
- Yritykset: Elisa, Microsoft, Lappset Group, Cramo Instant ja Martela
- Tiedonlevityskumppanit: Opetushallitus ja Metsäteollisuus ry.

Hanke hakee vastauksia kahteen tutkimuskysymykseen:

- Mitkä ovat ne uudet konseptit eli käytännöt, prosessit, mallit ja periaatteet, joita tulisi soveltaa suunniteltaessa tulevaisuuden koulua niin että siitä tulee formaalin ja informaalin oppimisen rajat läpäisevä kasvatuksellinen innovaatio?
- Erityisesti haluamme määrittää arkkitehtuurin, pedagogiikan, leikillisten oppimisympäristöjen ja palveluprosessien konsepteja ja näiden yhdistelmiä, jotka parhaiten tukevat tulevaisuuden koulun uusia kasvatuksellisia päämääriä.

Hankkeen yhteisenä visiona on sen alusta alkaen ollut koulu yhteisönsä elämänmittaisena ja elämänlaajuisena oppimisympäristönä. Oppimisteoreettisena pohjana on sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys: oppiminen on aktiivista tiedon rakentamista vuorovaikutuksessa muiden kanssa, koulussa ja sen ulkopuolella.

Hankkeen ensimmäinen vaihe tutki koulua moniulotteisena fyysisten ja virtuaalisten sekä formaalien ja informaalien oppimisympäristöjen yhdistelmänä, jota tieto- ja viestintäteknikka tukee. Hankkeen neljä projektia tarkastelivat samoja esimerkkikouluja Espoossa, Helsingissä ja Rovaniemellä, lisäksi toteutettiin vertailevaa tutkimusta Hollannissa. Hankkeen projektit kehittivät yhteisen teoreettisen viitekehityksen, joka kokoaa yhteen oppimisen neljä eri ulottuvuutta: 1) formaali – informaali, 2) fyysinen – virtuaalinen, 3) paikallinen – globaali ja 4) hajautettu – integroitu.

Hankkeen toisen vaiheen tarkennetut näkökulmat ovat: 1) koulut palveluiden ja hyvinvoinnin alustoina yhteisössään, 2) koulut monimuotoisina oppimisympäristöinä, 3) koulut oppimisen resurssien ja verkostojen integraattoreina sekä 4) koulut elinikäisen ja elämänlaajuisen oppimisen alustoina. Tulkitsemme tulevaisuuden koulun alueelliseksi sivistyspalvelujen tuottajaksi, joka integroi yksityiset ja julkiset toimijat uudenlaiseen monimuotoiseen yhteistyöhön laadukkaan ja tehokkaan opetuksen ja sivistyksen tuottamiseksi alueellaan. Alueellisena sivistyspalvelujen tuottajana koulu integroi myös virtuaalisesti saatavilla olevaa globaalia tietoa ja vuorovaikutusta osaksi alueella tapahtuvaa oppimista.

Tutkimusta toteutetaan pilottikouluissa Helsingissä, Espoossa, Rovaniemellä ja yhteistyökouluissa USA:ssa (Mesa Union School, tutkimusyhteistyössä University of California Santa Barbara sekä Stanford University). Kotimaisten koulujen tutkimustietoa vertaillaan kansainväliseen tutkimukseen yhteiskunnallisten ja kulttuuristen erojen sekä koulujen monikulttuurisuuden tutkimiseksi.

Hankkeen odotettavissa olevat hyödyt

Hanke tuottaa ainutlaatuista, tieteidenrajat ylittävää tutkimustietoa tulevaisuuden kouluista alueellisena arkkitehtonis-pedagogis-palvelullisena kokonaisuutena. Tämän uuden tutkimustiedon pohjalta esitämme vahvoja, kokonaisuutta korostavia käytännön johtopäätöksiä systeemisten kouluinnovaatioiden edellytyksistä ja toteuttamisesta.

Hankkeen välittömänä hyödyn saajana on tutkimusta rahoittava kumppaniverkosto, jolle pääasiassa toimintatutkimuksena toteutettava hanke tuottaa tuloksia jo hankkeen kuluessa. Esimerkkikoulujen johto, opettajat ja oppilaat, toimijaverkosto koulujen ympärillä sekä kumppaniyritykset saavat konkreettista tukea kehittäessään uudenlaisia

verkottuneita toimintamalleja. Jo nyt on nähtävissä, että tämä yhteistyö tuottaa uusia kumppanuuksia, ja on monistettavissa myös laajemmin suomalaisiin kouluihin.

Tutkimuksen laajempi hyöty syntyy tulosten valmistuttua. Tutkimus tuottaa tulevaisuuden koulun uusien toimintamallien edellyttämiä konkreettisia suosituksia julkisille toimijoille, jotka luovat ja säätelevät koulujen toimintaedellytyksiä (mm. opetusministeriö, opetushallitus, kuntien eri toimialat kuten sivistys-, opetus-, liikunta- ja sosiaalitoimi, rakennus- ja kiinteistötoimi, opettajien ammattijärjestöt, jne.) Tulevaisuuden koulun toteuttaminen edellyttää myös näiden toiminnallisten puitteiden kehittämistä.

Tulokset kootaan käsikirjaksi, jossa esitellään kokoavien kouluesimerkkien avulla tulevaisuuden koulun konseptit: uuden pedagogiikan edistyminen kouluissa, uudet välittävät tilaratkaisut ja uudenlaiset verkostomaiset toimintamallit, sekä laajemmat julkishallinnolliset suositukset koskien koulujen toiminnallisia puitteita.

Hankkeen yhteiskunnalliset vaikutukset

Suomalainen koulujärjestelmä herättää suurta kansainvälistä kiinnostusta. Oppimistulokset ovat hyvät, opettajakoulutus ainutlaatuista ja kouluarkkitehtuurikin huomion arvoista. Informaali oppimisympäristö on kuitenkin jatkuvasti lisännyt merkitystään lasten ja nuorten elämässä formaalin koululaitoksen rinnalla; uusine käytäntöineen ja erityisesti ICT-työkaluineen se haastaa kouluinstituutiota, minkä vuoksi koulun jatkuva kehittäminen on tarpeen. Koulu pyrkiikin tänä päivänä yhä tiiviimpään yhteistyön ympäröivän yhteiskunnan kanssa, niin alueellisesti kuin jopa globaalisti.

InnoSchool-hanke hahmottaa tulevaisuuden koulun alueen kaikkien oppijoiden monipuolisten oppimispalvelujen yhdistäjäksi, integraattoriksi. Muutoksen keskellä koulun ytimessä säilynee kuitenkin vanha suomalainen lähikoulun perusajatus. Koulu on edelleen alueensa sivistyksen keskipiste, joka uusia toimintamalleja, pedagogiikkaa ja tilaratkaisuja hyödyntäen voi palvella alueensa oppijoita myös globaalissa tietotaloudessa.

InnoSchool-hanke syventää tietoa suomalaisesta koulusta tuomalla yhteen monitieteisen joukon tutkijoita Suomesta ja USA:sta. Tulokset auttavat arvioimaan pohjoismaisen ja amerikkalaisen koulujärjestelmän kulttuurisia ja yhteiskunnallisia eroja. Yhdistämällä eri maiden ja alojen tutkimusta, voidaan paremmin arvioida koulua ja sen kehittymismahdollisuuksia laajasti osana tietoajan monikulttuurista yhteiskuntaa, institutionaaliset rajat ylittäen.

